

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/82/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115209657
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6115209657.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej v právnej veci starostlivosti o maloleté deti M., S., nar. XX. XX. XXXX a A., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom K. R., F. XX, toho času Detský domov, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota, deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, deti rodičov E. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S., S. Z. X, a S. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom K. R., F. XX, toho času bytom C. C., C. 6, u pani E., v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, o odvolaní otca maloletých proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/111/2015-125 zo dňa 04. 11. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd rozhodol tak, že:

„Súd n a r i a d ť u j e nad maloletými deťmi M., S., nar. XX. XX. XXXX a A., nar. XX. XX. XXXX ústavnú výchovu, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove, Cukrovarská 127/17 v Rimavskej Sobote.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. S. M., nar. XX. XX. XXXX mesačne sumou 70 € a na výživu mal. A. M., nar. XX. XX. XXXX mesačne sumou 60 € na obe deti, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. S. M., nar. XX. XX. XXXX mesačne sumou 35 € a na výživu mal. A. M., nar. XX. XX. XXXX mesačne sumou 30 € na obe deti, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota“.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol: Uznesením tunajšieho súdu, č.k. 31P/111/2015-88 zo dňa 09. 09. 2015 začal súd z úradnej moci konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi M. S., nar. XX. XX. XXXX a A., nar. XX. XX. XXXX potom, čo maloleté deti boli dočasne odňaté zo starostlivosti otca a dočasne zverené do starostlivosti Detského domova v Rimavskej Sobote, na základe uznesenia tunajšieho súdu, č.k. 31P/111/2015-48 zo dňa 13. 05. 2015.

Otec detí vo svojej výpovedi pred tunajším súdom uviedol, že momentálne súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti nad oboma maloletými deťmi. Potvrdil, že deti sa cítia v detskom domove dobre, sú kľudnejšie, chodia k nemu na návštevu, takže zmeny v ich správaní vidí sám. V súčasnej dobe si deti nemôže vziať do svojej starostlivosti, keďže nemá zabezpečené bývanie. Do 31. 10. 2015 bol zamestnaný v R. v C. C., kde mu skončila zmluva a nebola mu predĺžená. V súčasnej dobe sa ešte nezaevidoval na úrade práce, ale sám bol na pohovore v M. M. C. C. a je pravdepodobné, že bude môcť nastúpiť do zamestnania. Informoval sa aj o možnosti jednozmennej prevádzky, s prácou od 08.00 hod.

do 16.00 hod, aby sa dokázal v budúcnosti postarať o deti. Predpokladaný nástupný plat je okolo 450 € mesačne, pričom v R. zarábala 290 € až 300 € mesačne. Výšku výživného ponechal na úvahu súdu s tým, že si je vedomý, že bude musieť platiť nejaké výživné na potreby detí.

Matka maloletých detí súhlasila s navrhovanou ústavnou výchovou nad maloletými deťmi z dôvodu, že pokiaľ navštevovala svoju matku v K. R. a deti tam prišli, zistila, že otec sa o deti nedokázal riadne postarať. Deti prišli k starej matke hladné, špinavé, neumyté a bez domácich úloh. V súčasnej dobe deti v domove navštevuje, tieto sú kludné, sú milšie, úplne sú zmenené. Maloletý S. prejavil želanie žiť s ňou v spoločnej domácnosti a A. prejavil želanie žiť u otca. Ona sama v súčasnej dobe žije v rodinnom dome so záhradkou u rodičov jej priateľa Z. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorý je invalidný dôchodca s dôchodkom 326 € mesačne. Sama poberá čiastočný invalidný dôchodok v sume 101 € mesačne a rodičovský príspevok 203 € mesačne a plus rodinný prídavok na mal. Z. B., nar. XX. XX. XXXX. Navrhla, aby maloleté deti boli umiestnené v Detskom domove v Rimavskej Sobote, pretože deti sú tam spokojné, majú dobrých kamarátov a darí sa im v škole. Výšku výživného ponechala na úvahu súdu.

Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi poukázal na písomne podanú správu zo sociálneho zisťovania v rodine detí. Uviedol, že deti pochádzajú z manželstva svojich rodičov, ktoré bolo v roku 2011 rozvedené a maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca. Dňa 21. 05. 2015 boli deti na základe predbežného opatrenia tunajšieho súdu, umiestnené do Detského domova v Rimavskej Sobote, kde sa doposiaľ nachádzajú. Od uvedenej doby úrad zahájil spoluprácu s detským domovom, s blízkou aj širšou rodinou detí. Rodičia detí v súčasnej dobe súhlasia s nariadením ústavnej starostlivosti nad deťmi, keďže toho času nemajú vytvorené podmienky pre zvládnutie výchovy a opatery detí. Starí rodičia zo strany matky detí, odmietli prevziať starostlivosť a zodpovednosť o maloleté deti z dôvodu svojho veku a zlého zdravotného stavu. Stará matka zo strany otca je ochotná prijať starostlivosť o deti, ale túto starostlivosť z jej strany odmietajú tak maloleté deti, ako aj otec detí. Podľa správy psychológa sa deti na detský domov adaptovali dobre a psychológ neodporučil premiestnenie detí do zariadenia, ktoré by bolo bližšie terajšiemu bydlisku rodiny. Úrad ďalej uviedol, že nikto z bližšej ani širšej rodiny toho času nemá podmienky a možnosti prevziať starostlivosť o deti. Samotné mal. deti vyjadrili spokojnosť s ich umiestnením v detskom domove. Preto navrhol súdu, aby nad deťmi bola nariadená ústavná výchova a zároveň žiadal, aby rodičia detí boli zaviazaní prispievať na ich výživu primeraným výživným na účet detského domova, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa ustanovenia § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť súčasne uloží rodičom, alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Z obsahu spisového materiálu tunajšieho súdu súd zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželstva svojich rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici, č.k. 10C/167/2010-19 zo dňa 08. 03. 2011. Týmto rozhodnutím súdu boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a matke detí bola uložená povinnosť prispievať na výživu detí a zároveň jej bol upravený aj styk s mal.deťmi. V čase nariaďovania predbežného opatrenia, maloleté deti žili v spoločnej domácnosti s otcom a starou matkou v rodinnom dome vo výlučnom vlastníctve starej matky. Vzťah medzi otcom a starou matkou z otcovej strany bol problematický, narušený, vznikali tu rôzne spory a hádky. Maloleté deti žili v napätom konfliktom a stresujúcom prostredí, v ktorom sa necítili dobre. Bolo konštatované, že otec dostatočne dobre nezvláda svoje rodičovské zručnosti a neposkytuje dostatočnú starostlivosť a výchovu maloletým deťom, pričom bolo preukázané, že deti aj fyzicky trestal, častoval

ich vulgarizmami a nadávkami, čo deti kopírovali. Otec v tom čase nedohliadal na plnenie školských povinností mal. detí, zanedbával pravidelnú prípravu detí do školy, ktorá bola zabezpečovaná najmä starými rodičmi detí. Deťom nezabezpečil špeciálnu lekársku starostlivosť, hoci obe deti sú vedené v špecializovaných ambulanciách pre poruchy správania a mal. S. aj pre neurologickú chorobu a deti potrebovali odbornú starostlivosť. Bolo zistené, že maloletému S. otec svojvoľne vysadil nastavenú liečbu. Mal. deti tak boli na základe uznesenia tunajšieho súdu, č.k. 31P/111/2015-48 zo dňa 13. 05. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 17CoP/39/2015-61 zo dňa 18. 06. 2015 dočasne odňaté z osobnej starostlivosti otca a boli dočasne umiestnené do starostlivosti Detského domova, Školská 21, Rimavská Sobota. Maloleté deti boli umiestnené do zariadenia dňom 24. 06. 2015.

Ako to vyplýva zo správy podanej detským domov, mal. S. sa v podmienkach detského domova adaptoval optimálne, bez výraznejších ťažkostí, i keď celý život žil dysfunkčnej rodine. Fungovanie v podmienkach detského domova, kde sú dôležité pravidlá, hranice a režim zvládol bez ťažkostí. Počas tohto obdobia vnímal pozitívne vyňatie z konfliktného, nefunkčného prostredia. Do detského domova prišiel so svojim mladším bratom A. a intenzívne sú deti kontaktované rodinnými príslušníkmi, čo prispieva k optimálnej adaptácii. Dieťa sa javí, ako vnímavé, citlivé a komunikatívne. Jedná sa o osobnosť introvertne orientovanú, výrazne poznačenú minulými skúsenosťami a zážitkami z dysfunkčného rodinného prostredia. Postupom času sa však v niektorých prípadoch prestal ovládať a svoje problémy začal riešiť agresivitou, nadávkami, zúrivosťou. Dieťa sa však nechá pomerne ľahko ukladiť, dokáže vypočuť dospelú osobu, raz sa javí ako zodpovedný, inokedy sa stavia ku všetkému ľahostajne, nerád sa prispôsobuje pravidlám skupiny, často ich porušuje. Keď však vidí, že tvrdohlavosťou nič nedosiahne, ukludní sa a začne sa venovať inej činnosti. Maloletý A. je na prvý pohľad pohyblivý, komunikatívny, jedná sa o detskú osobnosť vo vývine, s prítomnými ťažkosťami v sebaregulácii. V komunikácii uniká do svojich obľúbených tém. V rozprávaní je prítomný únik z reality do sveta fantázie, snov, deja počítačových hier. Spočiatku bolo problematickejšie nadviazanie komunikácie s maloletým dieťaťom. Proces adaptácie v podmienkach detského domova bol pomalší, na zmeny a nové podnety maloletý reaguje citlivo, potrebuje dlhší čas, kým sa nastaví na režimové pravidlá a hranice, ktoré potrebuje pre svoje bezpečné fungovanie. Silnou stránkou maloletého je práca s priestorovými vzťahmi. Slabou stránkou u maloletého je schopnosť udržať sústrednú a stabilnú pozornosť v priebehu procesu myslenia a schopnosť vyjadriť svoje pocity a aktuálne prežívanie. Maloletý A. mal nedostatočne osvojené zručnosti, boli pozorované prejavy v správaní, ako tykanie dospelým, neprimeraná reakcia plačom. Maloletý bolo hodnotený, ako pohodlný, niekedy až lenivý, veľmi si preberá v jedle, na veľa jedál povie, že ich nemá rád, pričom ich ani nechutná. Má rád svoju rodinu, ale nevie dať najavo svoje pocity. Zo správy detského domova, je zjavné, že detský domov ako aj kolízny opatrovník úzko spolupracuje s rodinou mal. detí, nielen s matkou a otcom, ale aj so starými rodičmi zo strany matky a starou matkou zo strany otca, pričom mal. deti navštívil aj strýko, bratranec a sesternica, čomu sa deti potešili.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že v súčasnej dobe je nevyhnutné nariadiť nad oboma mal. deťmi ústavnú výchovu. Výchova mal. detí je zjavne narušená a prostredie, v ktorom otec s deťmi žil bolo nefunkčné, vzťahy v rodine boli rozvrátené, čo sa odrazilo aj na správaní sa samotných mal. detí. Matka mal. detí a ani otec detí nemajú toho času ani vytvorené podmienky na to, aby mohli prevziať starostlivosť o obe mal. deti a neďávajú ani záruku na riadnej výchove a opatere maloletých detí. Súd preto nariadil nad mal. deťmi ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove v Rimavskej Sobote. Na prostredie tohto detského domova si deti privykli a obe deti vykázali aj určitý pokrok vo svojom správaní aj k prístupu k plneniu si svojich školských a iných povinností, čo konštatovali aj obaja rodičia detí. Zo strany bližšej ani širšej rodiny nie je nikto, kto by bol ochotný, ale najmä schopný prevziať starostlivosť o obe maloleté deti. Súd preto nad deťmi nariadil ústavnú starostlivosť“.

Pri určovaní výšky výživného súd prihliadal na osobné, majetkové a zárobkové pomery oboch rodičov, ako aj na ich možnosti a schopnosti. Otec detí je len krátkodobo nezamestnaný a v súčasnej dobe sa zaujíma o zamestnania. Otec však nemá vo svojej starostlivosti ani jedno z maloletých detí a nemá už inú vyživovaciu povinnosť. Súd preto vychádzal z toho, že je v súčasných osobných, majetkových a zárobkových najmä schopnostiach otca dosiahnuť príjem, z ktorého je spôsobilý prispievať na úhradu mal. S. mesačne sumou 70 € a na úhradu potrieb mal. A. mesačne sumou 60 €. Na strane matky súd prizeral na tú skutočnosť, že táto má vyživovaciu povinnosť ešte k jednému dieťaťu a to k maloletému Z. B., nar. XX. XX. XXXX, s ktorým je toho času na rodičovskej dovolenke a poberá len príspevok vo výške 203 € mesačne, plus čiastočný invalidný dôchodok 101 € mesačne. Súd preto matke uložil povinnosť

prispievať na výživu mal. S. mesačne sumou 35 € a na výživu mal. A. mesačne sumou 30 €. Obom rodičom súd uložil povinnosť prispievať na výživu oboch maloletých detí na účet Detského domova v Rimavskej Sobote, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia“.

Proti rozsudku okresného súdu podal v súlade s § 204 OSP otec maloletých detí odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, tak aby výška výživného bola určená na základe toho, že otec má okrem vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom M. ešte vyživovaciu povinnosť na maloletého Z., nar. XX. XX. XXXX. Nebola mu v konaní položená otázka, či má ďalšiu vyživovaciu povinnosť, preto ani nemal možnosť preukázať to, že má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť a to voči maloletému Z. M., na ktorého prispieva sumou vo výške 60 € mesačne.

Matka maloletých a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca maloletých nevyjadrili.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP vec preskúmal v medziach daných ust. § 212 ods. 2 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozhodnutie prvostupňového súdu v súlade s § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vo výroku vecne správne.

V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu vyplýva, že prvostupňový súd správne postupoval a vecne správne rozhodol. Dôvody, pre ktoré tak urobil, okresný súd správne uviedol v odôvodnení rozsudku.

V súlade s ustanovením zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Plnením vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom majú byť zabezpečené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Pri určení výživného prihliada súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Otec maloletých v odvolaní uviedol, že má ešte jednu vyživovaciu povinnosť, na ktorú prvostupňový súd pri svojom rozhodnutí neprihliadol. Ide o Z. M., nar. XX. XX. XXXX, na ktorého prispieva sumou 60 € mesačne. Otec maloletých uviedol, že predpokladá plat 450 € mesačne.

Prvostupňový súd pri určení výživného prihliadol na osobné, majetkové a zárobné pomery oboch rodičov, keď zistil, že otec je len krátkodobo zamestnaný, nemá vo svojej starostlivosti ani jedno z maloletých detí, preto prvostupňový súd ustálil, že v schopnostiach a možnostiach otca je dosiahnuť taký príjem, z ktorého je spôsobilý prispievať na úhradu maloletého S. sumou 70 € a na úhradu potrieb maloletého A. sumou 60 € mesačne.

Otec maloletých v odvolaní voči rozsudku neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili tento záver prvostupňového súdu, a to skutočnosť, že nie je schopný prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške tak ako určil prvostupňový súd. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že určeným výživným zo strany rodičov maloletých sú v podstate zabezpečené pre deti bežné najzákladnejších potreby nutné pre život. Vzhľadom na uvedené súd nezistil dôvody na zmenu rozhodnutia prvostupňového súdu.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.